

KRONIEK

BEELDENDE KUNSTEN

KUNSTHULP IN NOOD

Het lot van velen drijft weg als een boot in den mist. Er is een gevoel van groote ontredde-ning, men zou koers willen zetten, maar in den nevel doet men alles op den tast. Met veel goeden wil zijn in deze vane dagen kunstbemoeiingen vlot geraakt en werd het Rijksmuseum een ankerplaats van over de 3000 op drift geraakte werken van meer dan 900 kunstenaars, die den weg zochten. Met heel veel goeden wil zijn pogingen gedaan om hier wat orde te brengen. Dit moest altijd mislukken omdat wat middelmatig is en zonder meer goed door de hoeveelheid niet beter, maar slechter wordt. Wat middelmatig is en goed, heeft — wil het tòch genoten worden — niet de massa, maar de afzondering van noode. In huiskamers, op kleine kantoortjes waar toevallig nog wat leven is, brengt een beetje kleur wel eens teekening en omgekeerd. Meer dan tachtig van onze beste kunstenaars hebben in de duisternis, die alom aan het vallen is, begrepen dat de waardigheid der kunst een andere verdediging behoeft. Zoo bleef het grootsch bedoeld gebaar van hulp een slag in de lucht, want wat er aan belangrijks giste of eens gegist heeft, was elders, de tien of twaalf op de negenhonderd niet te na gesproken. Nu die kleine honderd, die nog altijd tot de besten behooren, ontbreken, ontslaat ons dat van de plicht om naar koren te zoeken onder het klunsig kaf dat verbijstert en zonder selectie rommel werd.

Men late het hier niet bij. Men bedenke iets beters. Ook de zwakke broeders waren hiermee geholpen. Men late niet alle initiatief aan het Rijk, dat geen ervaring heeft in het aandacht schenken aan of beheeren van moderne kunst. Het is al veel dat het Rijk van goeden wil bezielde is. Toen in 1873 Victor de Stuers Holland op zijn smalst wist, was er geen Rijksmuseum, de historische monumenten waren er slecht aan toe. Thans is dat alles in orde, maar er is geen levend organisme gekomen dat de krachten van vandaag bindt en stuwt. De zalen van Pulchri en het 100-jarige Arti zijn dat niet, de rijksmusea zijn dat niet. Driemaal werd een moderne collectie den Staat geschonken, maar die van Mesdag mocht niet veranderen, die van Drucker kon het niet; zal die van Kröller-Müller het thans kunnen, wier stichtster half December stierf? Zal daar nog een voortzetting kunnen gevonden worden op een basis die mede dank zij Bremmer breder is en jonger dan van welk rijksmuseum ook? Wij denken van niet; want niet de Staat of een van zijn instellingen, maar de tegenspeler zal eens den koers en het tempo bepalen, wil het leven niet vervlakken en de vrijheid, die er nog is, een farce worden. Men spele tegen. Oók in dezen tijd liggen kansen en niet alleen voor boosdoeners, die toch éénmaal aan den galg komen. Men wage het nog eens. Oók in den mist kan men varen. Een warm hart is een goed compas, maar alleen met gezond verstand kunnen vergissingen als hier-